

La vall del Terri

>> Pont medieval de Sant Andreu del Terri.

Text i fotos > **QUIM CURBET**

La vall del Terri és un paratge llarguerut, arapat com una llagosta de marge al pal gairebé dret de la carretera de Girona a Banyoles. Per les seves venes aquoses hi corren rieres i rierols que neixen laboriosament entre la serra de Rocacorba i l'estany que presideix i anomena la comarca. Tots menen d'esma cap al Terri, un riu mansoi que ha anat obrint-se camí entre la terra flonja i amablement ondulant que descansa, des de temps immemorials, entre l'Empordà i la Garrotxa. De tota manera, el Terri té encara prou empenta per fournir d'energia elèctrica els pobles de la contrada, abans d'afluir definitivament al Ter, entre l'homiliària vila de Medinyà i l'ombrívola muntanya de Sant Julià de Ramis.

El temps passa, però la terra queda i acaba configurant el caràcter de la gent, unes persones que ja no són exclusivament pageses, perquè la pagesia s'ha difós en una multitud d'oficis i de serveis. Els camps que abans acollien tota mena de productes agraris, des de cebes fins a alls, ara es cobreixen bàsicament de colza i de farratges, grocs impetuosos i verds de jade que marquen la decadència final d'un tipus de pagesia autosuficient que havia durat segles i que ja gairebé ha desaparegut totalment. Ara n'hi ha que encara continuen anant a mercat a vendre verdures i ous, però la majoria es dediquen a altres quefers: uns comerciant amb els alls que arriben de fora, uns altres enforant pa i brioixos o cuidant jardins a la menuda o a l'engròs.

>> Vista de la vall amb el Rocacorba al fons.

>> Joaquina Marçé, de noranta-vuit anys, i el seu fill, Àngel Serra, passant la tarda sota el porxo de Can Menescal, a Pujals dels Pagesos.

Malgrat tot, el paisatge de la vall continua essent fonamentalment pagesívol. Les sitges de gra semblen arbres florits, els arbres s'alcen com campanars i els campanars s'enlairen damunt dels camps com arbres de maig. Un sol rejuvenit surt cada dia darrere de l'ample teulat de l'ermita de Sant Mer i cada dia es pon feixugament darrere del rabassut campanar de Santa Maria de Camós, però abans desfila amanyagant els penells ferrencs de Borgonyà i de Cornellà del Terri, de Corts i de Sords; llisca pel solc manyac que separa Pujals dels Pagesos de Pujals dels Cavallers, omple d'ombres l'antic castell ardiacal de Ravós, l'església monacal de Sant Andreu i la parroquial de Santa Llogaia, i escalfa els murs prefabricats de les indústries i els magatzems de Pont-xetmar.

Cada Dilluns de Pasqua al migdia, els veïns s'engalanan amb espadnyes de set vetes, barretina, faixa i mocador vermells, pantaló negre i camisa blanca i, revestits de llum, aixequen solemnement un tronc de pollancre guarnit amb diferents banyes i corns d'animals al bell mig de la plaça del poble, amb l'ajuda d'unes cordes llargues i la força dels que hi participen. Un d'ells, amb banyes de cornut, balla una dansa ancestral, gairebé prehistòrica, i representa aquesta manera el lligam de la gent amb el seu passat més llunyà. L'arbre restarà allà erecte, contemplant la vall coberta de turons fraters i per una vànova de retalls verds, grocs i ocres amatents, fins que el Divendres Sant de l'any següent, ja ressec, els nois del poble l'abatran per tornar-n'hi a aixecar un altre.

>> Vista des de l'interior del campanar de Cornellà del Terri.

>> Anna, Dolors, Josep Maria i Jaume Corominas de Cal Flequer.

>> Bústies de correu rural al camí de Can Caselles.

>> Pau, Esther i Maria, amb el seu pare Ramon Figa, tots vinculats a Electra Avellana.

>> Roser Pi, a Can Trinxet (Santa Llogaia del Terri) amuntegant fusta per a la casa.

>> Lluís Hansen preparant bunyols de quaresma a Cal Ferrer, l'antiga Pastisseria Blau de Cornellà del Terri.

>> El tronc de l'arbre maig abans de sortir cap a la plaça.

>> El Cornut esperant per presidir la comitiva que portarà l'arbre maig a la plaça.

>> Dansaires durant el ball del Cornut.